

Thelonius Monk

It's Monk Time

Columbia/Legacy 513357 2

Thelonius Monk – zongora, Charlie Rouse – tenorszaxofon, Butch Warren – bőgő, Ben Riley – dob

Solo Monk

Columbia/Legacy 513358 2

Thelonius Monk – zongora

A Columbia nagy zenészek halhatatlan felvételeinek újraközlésére kitalált-fenntartott Legacy sorozatának két darabja Thelonius Monkot tulajdonképpen szólolistaként mutatja be, hiszen a kvartett-lemezen is van a kilencből három szólószám. Érdekesség, hogy Monk a szólókban mindvégig ingabasszusokat játszik, kár, hogy a stride piano stílusban kötelező könyörtelen tempótartásra technikai hiányosságok miatt képtelen. Zongorahangját helyenként durvának hallom (I'm Confessin' that I Love You), kreativitását néha túlzottan ad hocnak. Esetenként tempón kívüli jobbkez-játékát nem Erroll Garner-i átgondolt kéttempójúság, hanem többnyire egyértelműen technikai okokra visszavezethető hezitálás okozza. Harmonizációi ugyan egyediek, de ezt néhány esetben egyszerű mellécsapás okozza. Néha a darabok tempóját sem sikerül végigvinnie, hallhatóan technikai nehézségek miatt lassít vagy éppen gyorsít. Mindkét lemeznél az az érzésem, hogy Monk folyamatosan keresgél, kísérletezget. És ettől nagyszerű is a két album. Ha a IX. szimfónia, ahogy mondani szokták, bevezet Beethoven zenei műhelyébe, ez a két CD még jobban bevezet Thelonius Monkéba. S a standardeken való kísérletezgetés Monk saját szerzeményeiben nyer igazán értelmet. Ezeknek a számoknak a többségében mintha egy egészen más embert hallanánk: átgondolt, szépen zongorázik, jól harmonizál, még a futamai is magabiztosak. Pedig hallhatóan ugyanazokat az elemeket használja, amikkel az örökzöldekben már próbálkozott. Van

egyébként a standardek között is pozitív kivétel, néhány lassú szám kifejezetten szép, az eredeti Solo Monk LP zárószáma (merthogy a CD-változat jónéhány kiadatlan take-et és bonus tracket tartalmaz) a These Foolish Things hibátlan.

Monk talán kvartett-zongoristaként nyújtja a legtöbbet: jól frazeál a témákban, szólói fantasztikusan felépítettek, harmóniái meglepőek, de rendkívül jól segítik a számok fejlődését. És ahogy kísér, az maga a tökély. Az is, amikor és ahogy kiszáll a tenorszaxofon mögül, majd újra csatlakozik az együtteshez. Igazi zeneszerző, aki az egész produktumot hallja. Néhány dob-effekt és ritmus, szaxofon-hangszín első hallásra kidolgozatlanoknak tűnik, de többedszeri hallgatásra egyértelmű, hogy Monk társai részei és értői a zongorista egyedi zenei világának.

Van azért néhány zavaró momentum még: Monk sok szólóban hevenyészett trillával zárja le a számot, ami nyilván nem koncepciót, hanem egyfajta ötletelenséget tükröz. A kvartett-lemezen a legfeltűnőbb hiba, amikor Rouse elvéti a Stuffy Turkey témájában az ütemszámot: egy ütemmel előbb megy tovább a bridge (az A-A-B-A forma B-je) végén az A-ra, Monk figyel, s ugrik utána, Rouse próbál korrigálni, de a rögtön ezt követő háromkörös szólója első teljes körének csak a végén jön rá, hogy Monk hol jár.

Minden hibájával együtt a két album nem csak a Monk kompozíciós technikáját, gondolkodását tanulmányozni vágyó zenészeknek lehet érdekes. Aki belevág, ne számítson könnyű hallgatnivalóra: oda kell figyelni!

Ittész Tamás

(megjelent a GRAMOFON c. lapban, 2004-ben)